

Temanotat 3 – Evaluering av ny kompetansemodell

Gode erfaringer med oppfølgingsordningen

Oppfølgingsordningen er en statlig støtte til skoleeiere som over tid har svake resultater på sentrale områder i opplæringen. Endringer i ordningen gjør identifiseringen av kommuner mer treffsikker, og innføringen av en forfase bedrer forankringen i kommunen.

RAPPORT | SIST ENDRET: 12.01.2022

Tittel:

Evaluering av ny kompetansemodell. Temanotat 3: Forfasen i oppfølgingsordningen for 2020-uttrekket

Rapporten:

[Last ned rapporten i Oda \(PDF\)](#)

Forfatter:

Selma Therese Lyng og Trine Myrvold

ISBN:

978-82-7609-432-9 (Nettutgave)

Utgiver:

OsloMet

År:

2021

Rapportserie: Evaluering av tilskudd til lokal kompetanseutvikling

De nasjonale tilskuddsordningene for lokal kompetanseutvikling i barnehage, skole og fag- og yrkesopplæringen evalueres i to prosjekter.

[Les mer, og se alle publiserte rapporter](#)

Hovedfunn

- Ordningen har blitt mer treffsikker etter justeringer i hvordan kommunene identifiseres.
- Innføringen av forfasen har bidratt til bedre analyser, involvering og forankring i kommunene.

Erfaringer med uttrekk og forfase

I notatet undersøker OsloMet erfaringene med ny uttrekksmodell for kommuner som skal inngå i oppfølgingsordningen, og første gjennomføring av forfasen. Notatet samler erfaringer for å gjøre eventuelle justeringer før forfasen for neste uttrekk i 2022. Endringene som ble gjort i forkant av uttrekket i 2020 vurderes i hovedsak positivt av både statsforvaltere, skoleeiere og veiledere.

Det er gjort endringer på tre viktige områder:

- Prosessen for å identifisere kommuner er justert for å bedre fange opp kommuner som ikke kommer fram i gjennomsnittsberegninger.
- Ordningen er utvidet med en ettårig forfase før en toårig gjennomføringsfase. Målet med forfasen er å gjennomføre bedre analyser, og å sikre forankring og involvering i kommunen.
- Det blir lagt vekt på å rekruttere lokale veiledere. Dette bidrar til utvikling av kompetanse lokalt, og sammenheng med andre tiltak.

Treffsikker identifisering

Notatet beskriver og drøfter justeringer som er gjort for å øke treffsikkerheten for ordningen. Dette handler blant annet om å i større grad identifisere kommuner med store kvalitetsforskjeller internt. Kommuner som er identifisert med utgangspunkt i skåre på utvalgte indikatorer omtales som «gjennomsnittsuttrekket». Kommuner med store kvalitetsforskjeller mellom skoler i kommunen omtales som «spredningsuttrekket». En stor andel av kommunene i gjennomsnittsuttrekket har kun én eller to grunnskoler. Alle de ni kommunene i spredningsuttrekket har fem skoler eller mer.

Kommunene i begge uttrekkene har i gjennomsnitt noe større sosiale utfordringer og lavere utdanningsnivå enn snittet av kommuner som ikke deltar i ordningen. Kommunene i spredningsuttrekket skiller seg ut ved at de bruker relativt sett lite penger på skolesektoren sammenlignet med andre kommuner. Disse kommunene ser også ut til å ha større utfordringer over tid knyttet til økonomibalanse/-styring.

Statsforvalter svarer at uttrekket overlapper med de kommunene de mener har størst behov for støtte. For ordningen som helhet kommenterer forskerne at små kommuner med få elever fortsatt blir gjengangere i slike tiltak. Kommuner som mottar tiltak på flere områder, kan ha for dårlig organisatorisk kapasitet til å

utnytte hjelpen til fulle. Innføringen av en ettårig forfase vurderes som viktig og positivt av både statsforvaltere, skoleeiere og veiledere.

Relevant kompetanse

Statsforvalterne har blitt oppfordret til å rekruttere lokale veiledere i forfasen. Dette skal bidra til å bygge gode strukturer lokalt, og å koble oppfølgingsordningen tettere opp til tilskuddsordningen for lokal kompetanseutvikling i barnehage og grunnopplæring.

Skoleeiere, veiledere og statsforvaltere understreker betydningen av komplementære kompetanser i veiledningsteamene. OsloMet mener det er viktig at minst én i veilederteamet har god kjennskap til skoleeiers ansvar og arbeid med kvalitetsutvikling, og har egen erfaring fra utviklingsarbeid – enten som skoleeier eller veileder for skoleeier.

Balansere veiledning og tilsyn

Statsforvalterne har fått en mer aktiv rolle i å se ordningen i sammenheng med andre tiltak, og for å vurdere søknader, tildelinger og rapportering på bruk av midler. I intervjuene som er gjennomført gir de fleste kommuner uttrykk for at de er fornøyde med statsforvalters rolle. Samtidig ønsker noen kommuner og veiledere at statsforvalter skal ta en enda mer aktiv rolle i samarbeidet gjennom hele forfasen.

Tre anbefalinger for bedre måloppnåelse

OsloMet gir tre anbefalinger som de mener vil bidra til at ordningen kan utvikles videre.

1. Kommuner og veiledere bør få bedre informasjon om uttrekksmodellen, og om datagrunnlag og tilleggsfaktorer som ligger til grunn for utvalget.
2. Det bør være mulighet til å stille spørsmål rundt indikatorer i uttrekksmodellen for å fjerne eventuelle misforståelser eller uklarheter. OsloMet mener det med fordel kan utvikles en nettressurs som samler sentral informasjon om ordningen.
3. Arbeidet i forfasen bør kobles tettere på det ordinære kvalitetsarbeidet som skoleeier har ansvar for å gjøre. Dette vil rette veiledningen tydeligere mot ordningens hovedmål om å styrke skoleeierens kompetanse og kapasitet til å drive kvalitetsutvikling.